

Het Basisinkomen als Mensenrecht

Het Basisinkomen als Mensenrecht

Slim investeren in de toekomstige
roboteconomie

Een Essay

Olli Salvatore

www.basisbeweging.info

Schrijver: Olli Salvatore

Coverontwerp: Olli Salvatore

ISBN: 9789402176049

© Olli Salvatore 2018 / Uitgeverij Brave New Books

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteur.

INHOUD

Inleiding 7

Een hoogwaardige roboteconomie 25

Het basisinkomen als absolute noodzaak 36

Europa's redding: De Basisbeweging 58

Het transhumanisme:
Nieuwste en laatste ideologie 75

Zelf investeren in een mooie toekomst 85

Bibliografie 95

Noten 99

INLEIDING

Of u qua beroep nu leerkracht bent, winkelbediende, journalist, verpleegkundige, chauffeur of productiewerker: De kans dat de komende decennia toenemende automatisering uw job in gevaar gaat brengen is levensgroot. Nooit eerder in onze geschiedenis kwamen door toedoen van technologische vooruitgang zoveel banen tegelijk op de tocht te staan, en de boude bewering van positief ingestelde trendwatchers en futuristen dat elke aan een robot afgestane betrekking voor de mens een andere, nieuwe, nooit eerder ingevulde vacature in het leven zal roepen is een mythe die de komende jaren zal worden doorprikt als de straten en pleinen van onze grootsteden zullen volstromen met legers van afgedankte, gedesillustioneerde werknemers, werkzoekenden die nergens meer aan de bak komen, ongeacht hun beroepskennis en capaciteiten.

De grootste denkfout immers die men maakt als men dit toekomstbeeld voor ogen houdt, is dat de opmars van robots op de arbeidsmarkt enkel een bedreiging zal vormen voor de lager opgeleiden, die voor hun werk doorgaans enkel repetitieve taken en handelingen moeten verrichten die weinig denkvermogen vereisen (monotoon werk dus dat feilloos door goed geprogrammeerde robots kan worden nagebootst).

Terwijl de hoger opgeleiden –zo denkt men– buiten schot zullen blijven omdat zij vaak functies bekleden die nood hebben aan een goed stel menselijke hersenen met cognitieve eigenschappen die robots nu eenmaal ontberen. Wat de meeste mensen die dit idee aanhangen echter niet schijnen te weten is dat de eerste generatie robots, die voornamelijk op de werkvloer werden ingezet om de productiewerkzaamheden te verlichten, alsook te versnellen (denk aan de assemblage van

auto's), gaandeweg zullen worden opgevolgd door nieuwe generaties robots die zo geperfectioneerd zullen zijn dat zij uiteindelijk ook de mensen die vanwege hun buitengewone intelligentie en knowhow de topposities op de arbeidsmarkt innemen, vlotjes zullen wegconcurreren. Kortom: Ieders job dreigt mettertijd verloren te zullen gaan door de toenemende inzet van machines, van die van straatveger en vuilnisophaler tot en met de jobs van journalisten, chirurgen en topmanagers. Uiteindelijk komen we allemaal in hetzelfde schuitje te zitten.ⁱ

Het is een onomkeerbaar proces omdat geen enkele sector bij machte is om deze 'natuurlijke' evolutie een halt toe te roepen. De doorbraak van de robotica valt net zomin te beteugelen als de doorbraak van de ruimtevaart, de geneeskunde of het transportwezen omdat de mensheid nu eenmaal tuk is op 'vernieuwing', en elke *'collateral damage'* die daarbij optreedt volgens haar niet opweegt tegen het heil dat zij er hoopt van te verwachten.

In het verlangen naar het ontdekken van nieuwe planeten vindt men het dan ook onvermijdelijk dat er nu en dan astronauten verongelukken; in de geneesmiddelenindustrie is het geen schande als er proefkonijnen voortijdig sterven bij het uittesten van nieuwe medicatie die nog niet is 'gefinetuned' en ook niemand ligt er wakker van dat er steeds nieuwe automodellen op onze wegen worden losgelaten, ondanks dat er jaarlijks vele duizenden –al dan niet dodelijke- verkeerslachtoffers te betreuren vallen. Evenmin lijkt het de bedenkers, de fabrikanten en de werkgevers van robots ook maar iets te deren dat door hun 'vooruitstrevende' product wereldwijd vele miljoenen jobs verloren dreigen te gaan.

En toch, de impact die de roboticarevolutie op ons aller leven gaat hebben is van een geheel andere orde, zo immens en ingrijpend, dat ik het hoognodig vond om er een publicatie aan te wijden –onderhavig pamflet, een manifest eigenlijk voor de invoering van een basisinkomen- als waarschuwing en wake-up call voor iedereen die deze revolutie in goede banen zou moeten leiden: Enerzijds de politici en vakbondsleiders, die ruw zullen worden geconfronteerd met de zware gevolgen van massale werkloosheid, en anderzijds de producenten van robots, de werkgevers die hen tewerkstellen, alsook de bankwereld, die uiteraard veel geld zal verstrekken om deze nieuwe boomende economie leven in te blazen en dus een verpletterende verantwoordelijkheid zullen dragen inzake de gevolgen die dit zal hebben op het dagelijkse leven van de bevolking die nu eenmaal zal buitengesloten worden van werkzekerheid.

De impact van de robotica op ons dagelijkse functioneren zal vele malen groter zijn dan die van de ruimtevaart, de geneeskunde, of het transportwezen ooit zal krijgen. Want uiteindelijk is het aantal astronauten dat verongelukt om onze drang naar de ontdekking van nieuwe planten te bevredigen verwaarloosbaar, kan je stellen dat de proefkonijnen die omkwamen bij het testen van nieuwe geneesmiddelen vrijwillig hun leven in de waagschaal legden in naam van de wetenschap, en dat de mensen die in het verkeer sneuvelden omdat ze argeloos of dronken op pad gingen maar beter uit hun doppen hadden moeten kijken, terwijl iedereen (van jong tot oud, van arm tot rijk, en van niet al te snugger tot superintelligent) binnenkort ongevraagd zal meemaken dat een slimmere, meer behendige robot veel kans heeft om zijn of haar baan in te pikken.

De multifunctionele robot, die in eerste instantie werd bedacht om uit te groeien tot het slaafse hulpje van de mens,

in staat om diens dagelijkse taken aanzienlijk te verlichten, dreigt dus te zullen eindigen als een superwezen dat langzaam maar zeker de mens in de schaduw zal stellen omdat hij in alles zal excelleren.

Critici van dit doemscenario wie dit overdreven lijkt stellen dat 'de mens', van zodra die doorheeft dat dit te gebeuren staat, tijdig zal ingrijpen en zijn eigen ondergang zal afwenden door de mogelijkheden van robots te beperken. Maar hier maken zij een kapitale denkfout. Door te gewagen van 'de mens' insinueren zij dat alle aardbewoners deel uitmaken van een wereldregering die het doen en laten van robots kan reguleren op universele wijze.

Niets is minder waar! De grote mogendheden van deze wereld –Amerika, Rusland, Europa, China, Japan- en hun vele rivalen zijn voor en achter de schermen elk apart druk bezig met de ontwikkeling van hun eigen robots. Robots die zo talentrijk zijn dat zij op (relatief korte) termijn de gewone mens in alles dienen te overtreffen. Ethische codes lijken daarbij niet van toepassing te zijn. Zo werkt men in het geheim driftig aan de creatie van '*killerbots*', robots die militair inzetbaar zijn en –geplaatst tegenover een eenheid van gewone soldaten van vlees en bloed- onoverwinnelijk zullen blijken te zijn vermits deze laatsten aldoor nood hebben aan voedsel, drank, slaap en beschutting, en de robots niet...

In 2017 verklaarde de Russische president Vladimir Poetin onomwonden dat degene die in de toekomst koploper zal zijn inzake de ontwikkeling van artificiële intelligentie, deze planeet zal regeren...ⁱⁱ Al wie kennis heeft van de onbegrensde mogelijkheden die AI regeringen te bieden heeft zal dit volmondig beamen. De meeste mensen ontbreekt het hieraan nog teveel. Zij denken dat het niet zo'n

vaart zal lopen en de veranderingen die robotica on ons leven gaat teweegbrengen slechts iets zijn om ons zorgen over te maken in een verre toekomst die ons nu niet aangaat... Het verschijnen van dit pamflet zal er –denk ik- toe bijdragen dat zij gaan inzien dat zij het grondig fout hebben op dit vlak. Robots en AI zullen wel degelijk het verdere verloop van ons leven gaan bepalen en niet zo'n klein beetje ook. De onwetendheid wat dit betreft is zo groot dat bijvoorbeeld in een land als België de regeringsleiders pas in 2017 voor het eerst op een congres voorzichtig werden geïnformeerd over de stand van zaken.ⁱⁱⁱ

Zo zullen de oorlogen van de toekomst niet worden uitgevochten met conventionele wapens, laat staan met nucleaire wapens, maar met militaire robots, en zullen slechts de landen die over die wapens beschikken niet (kunnen) worden vernietigd door de vijand als er eenmaal oorlog uitbreekt. Filmklassiekers als *'Robocop'* en *'Terminator'* waren slechts flauwe voorproefjes van wat ons op dat gebied te wachten staat.

Met name Amerika, China en Rusland ontwikkelen zich verder tot wereldmachten van formaat omdat zij voortdurend investeren in nieuwe wapensystemen en ook inzetten op ruimtevaart, die naast de voordelen op wetenschappelijk vlak die deze te bieden heeft natuurlijk ook de militaire slagkracht kan vergroten.^{iv}

Met dit alles in het achterhoofd is het aangewezen om als grote natie volop in te zetten op robotica en deel te nemen aan deze nieuwe wapenwedloop, die onontkoombaar én onomkeerbaar is. Doet men dat niet dan dreigt men zekerlijk slachtoffer te worden van de grillen van wereldmachten die de robotica inmiddels wél al in hun arsenaal van machtsmiddelen hebben opgenomen.